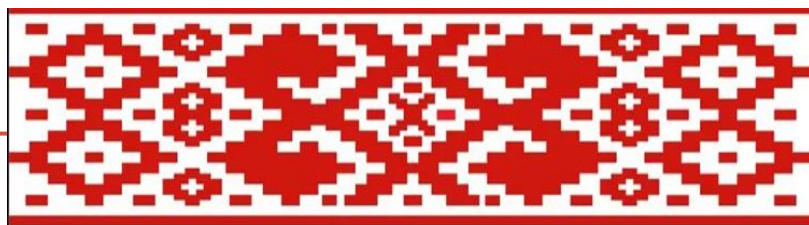
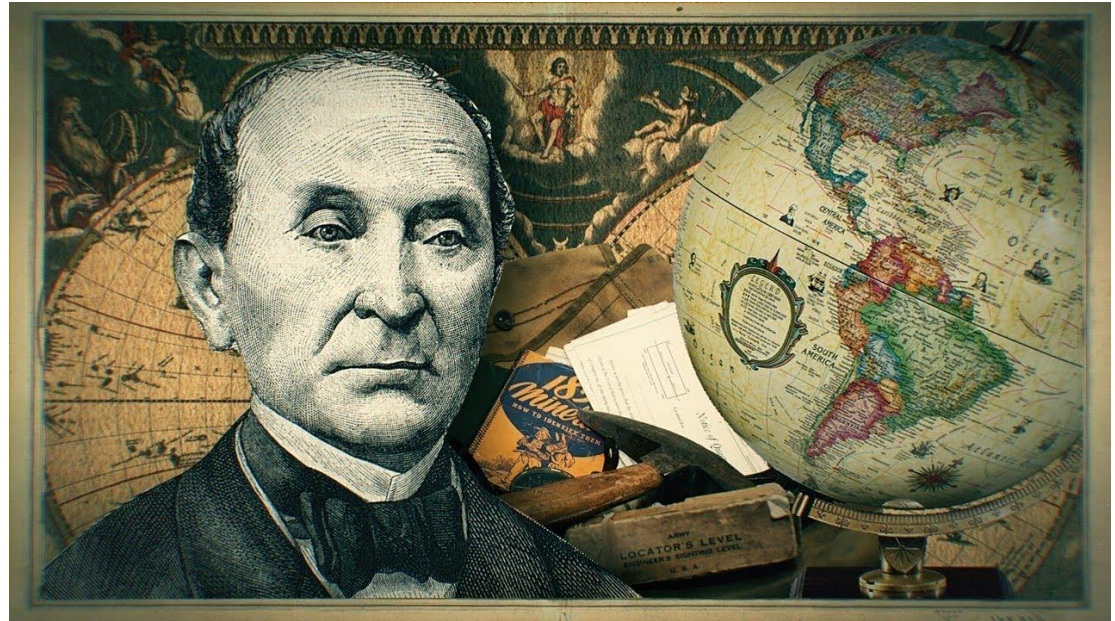

ВЯДОМЫЯ ВУЧОНЫЯ- БЕЛАРУСЫ

Самусевіч Карына,
7 клас, установа алукацыі
«Дрысвяцкая яслі-сад-
базавая школа»

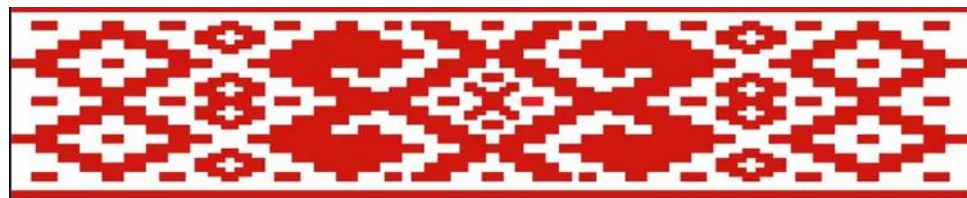
Ігнат Дамейка(1802 — 1889)

- ✓ Месца нараджэння: горад Навагрудак Гродзенскі вобласці
- ✓ Вобласць даследаванняў: геалогія, мінералогія, геаграфія, этналогія
- ✓ Быў знакамітым геалагам, большую частку жыцця правёў у Чылі, дзе стаў нацыянальным героем. За свае дасягненні афіцыйна прызнаны ЮНЕСКА.
- ✓ Імем Дамейкі названа малая планета.

Іван Чэрскі (1845-1892)

- ✓ Месца нараджэння: маёнтак Сволна Віцебскай губерні
- ✓ Вобласць даследаванняў: Геаграфія, Геалогія, геамарфалёгія, Палеанталогія
- ✓ Даследчык Сібіры, яго імем названы шэраг географічных аб'ектаў. Склаў карту возера Байкал, якая была прадстаўлена на міжнародным географічным кангрэсе ў Венецыі і ўдастоена малой залатога медаля.
- ✓ За ўдзел у паўстанні 1863 года пад кіраўніцтвам Каліноўскага быў пажыццёва сасланы ў Сібір, пазбаўлены дваранскага тытула, а яго радавы маёнтак канфіскавалі. Але ў ссылцы пазнаёміўся з географамі і геалагамі, якія пывілі яму цікавасць да прыроды і такім чынам дапамаглі яму раскрыць свой патэнцыял.

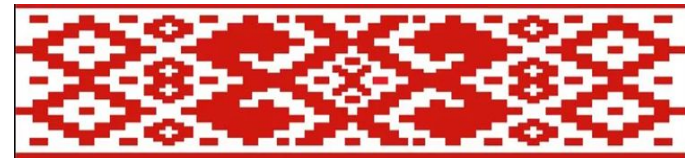
Мікалай Судзілоўскі (Нікалас Русель)

- ✓ Месца нараджэння: Магілёў
- ✓ Вобласць даследавання: Этнаграфія, Геаграфія, хімія і біялогія
- ✓ Этнограф, географ, хімік, біёлаг, урач-генетык, рэвалюцыянер-народнік, першы прэзідэнт сената Гавайскіх астравоў .
- ✓ Скончыў юрыдычны факультэт Пецярбургскага ўніверсітэта, але за ўдзел у студэнцкіх хваляваннях яго адлічылі. Затым паступіў на медыцынскі факультэт Кіеўскага ўніверсітэта. Так было пакладзена пачатак медыцынскаму будучыні, якое ў будучыні прынесла сусветную славу нашаму суайчынніку.
- ✓ Прыроджанае пачуццё справядлівасці не дазваляла яму заставацца ў баку ад падзей, дзе ён ні быў. Пад псеўданімам Мікалай Русель удзельнічаў у паўстанні балгараў супраць туркаў.

Соф'я Кавалеўская (1850-1891)

- ✓ Месца нараджэння: маёнтак Палібіна Віцебскай губерні
- ✓ Вобласць даследавання: матэматыка, механіка і астраномія
- ✓ Першая ў свеце жанчына-прафесар матэматыкі паходзіць са шляхецкага беларускага роду.
- ✓ У 18 гадоў ўступіла ў фіктыўны шлюб, каб з'ехаць за мяжу і займацца навукай. Працы Кавалеўскай прысвечаны матэматычнаму аналізу, механіцы, астраноміі.
- ✓ Соф'я Кавалеўская напісала яшчэ дзве аповесці - "Нігілістка" і "Успаміны дзяцінства».

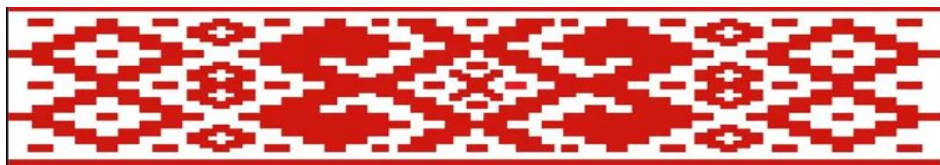
Павел Сухі (1895-1975)

- ✓ Месца нараджэння: горад Глыбокае Віцебскай вобласці
- ✓ Вобласць даследаванняў: тэхнічныя навукі (рэактыўная і звышгукавая авіяцыя)
- ✓ Авіяканструктар, вынаходнік, адзін са стваральнікаў рэактыўнай і звышгукавой авіяцыі, аўтар паўсотні арыгінальных канструкцый самалётаў, больш за трыццаць з якіх былі пабудаваныя і выпрабаваныя.
- ✓ У гады Вялікай Айчыннай вайны пад яго кіраўніцтвам быў створаны браніраваны штурмавік Су-6.

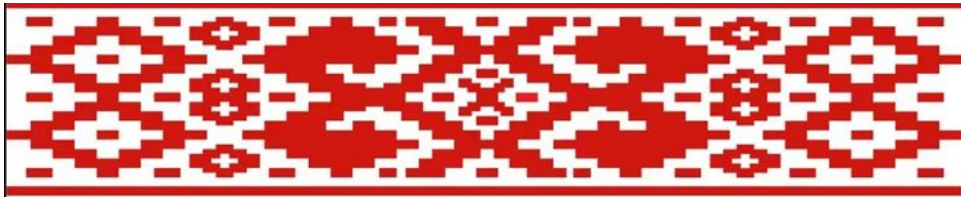

Міхаіл Высоцкі (1928-2013)

- ✓ Месца нараджэння: вёска Семежава Мінскай вобласці
- ✓ Вобласць даследаванняў: тэхнічныя навукі (рэактыўная і звышгукавая авіяцыя)
- ✓ Шлях будучага вучонага і канструктара пачынаўся з працы слесара-зборшчыка на Мінскім аўтамабільным заводзе. Затым ён скончыў аўтамеханічны тэхнікум і ўжо завочна-машынабудаўнічы інстытут у Маскве. Кіраваў стварэннем лепшых мадэляў аўтамабіля МАЗ, на працягу дзесяцігоддзяў з'яўляўся генеральным канструктарам па аўтамабільнай тэхніцы Беларусі. На яго рахунку 134 вынаходстваў і 17 патэнтаў.
- ✓ У 2006-м годзе ўдастоены звання Герой Беларусі.
- ✓ На будынку «Аб'яднанага інстытута машынабудавання НАН Беларусі» знаходзіцца мемарыяльная дошка ў гонар Міхаіла Высоцкага.

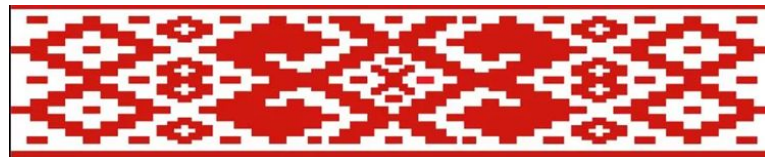
Жарэс Алфёраў

- ✓ Месца нараджэння: горад Віцебск
- ✓ Вобласць даследаванняў: фізіка
- ✓ Беларускі фізік і навуковец, які вядомы значным укладам у стварэнне сучаснай фізікі гетэраструктур і электронікі.
- ✓ Вынаходнік гетэратранзістара і лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіцы (2000 г.).
- ✓ Напісаў больш за 500 навуковых прац, тры манаграфіі і стварыў 50 вынаходак.
- ✓ Светлафоры, мабільныя тэлефоны, аўтамабільныя фары, абсталяванне у супермаркетах — у іх выкарыстоўваюцца адкрыцці Ж.Алфёрава.

Максіміліян Рыла

Беларусь можа ганарыцца гэтым чалавекам, які быў піянерам і першым даследчыкам руін старажытнага Вавілона. У 1836 годзе Максіміліян адправіўся ў Ліван, а затым у Месапатамію на археалагічныя раскопкі. Ён стаў першым даследчыкам руін старажытнага Вавілона, таму што сістэматычныя археалагічныя раскопкі там пачаліся толькі ў канцы XIX стагоддзя.

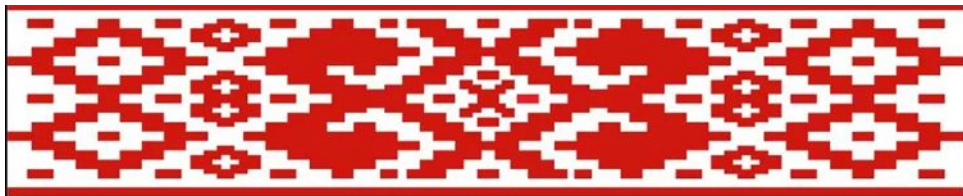
Максіміліян Рыла ва ўсходняй вопратцы (сярэдзіна XIX ст.)

Аляксандр Чыжэўскі (1897-1964)

- ✓ Месца нараджэння: Гродзенская губерня
- ✓ Вобласць даследавання: біяфізіка, філасофія, паэзія
- ✓ Знакаміты даследчык біялагічнага ўздзеяння сонца і Сусвету на людзей.
- ✓ Быў рознабакова адораны: заснавальнік касмічнага прыродазнаўства і геліябіялогіі, філосаф, паэт, мастак, а таксама ганаровы прафесар універсітэтаў Еўропы, Азіі і Амерыкі.
- ✓ Гісторыі жыцця вучонага быў прысвечаны савецкі навукова-дакументальны фільм "Сонечны палонны».

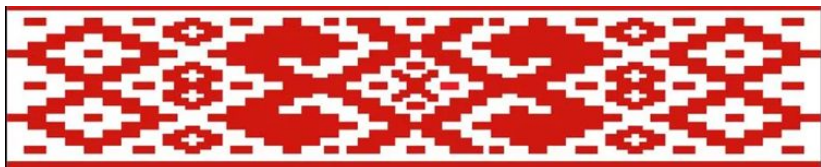
Сайман Сміт Кузнец

- ✓ Сайман Сміт Кузнец нарадзіўся ў Пінску ў 1901 годзе, эмігрыраваў у Амерыку.
- ✓ Эканаміст, статыстык, дэмограф і гісторык эканомікі
- ✓ Правёў параўнальны гістарычны аналіз эканамічнага развіцця краін.
- ✓ Лаўрэат Нобелеўскай прэміі па эканоміцы 1971 года

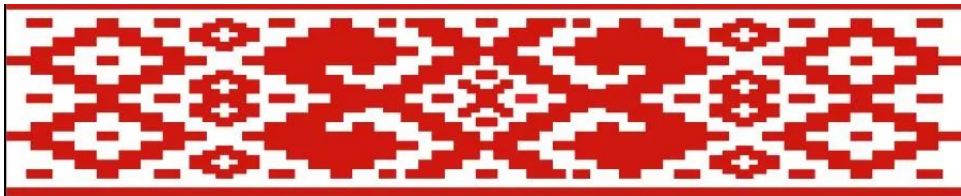

Барыс Кіт (1910 — 2018)

- ✓ Месца нараджэння: Санкт-Пецярбург
- ✓ Вобласць даследаванняў: астранаўтыка, матэматыка, фізіка, хімія
- ✓ Распрацоўшчык касмічнага паліва. Вынікі яго даследаванні дазволілі ажыццявіць першы пілатуемы палёт на Месяц і зрабілі магчымым далейшае асваенне касмічнай прасторы.
- ✓ "Капсула часу" з імем Кіта замураваны ў сцяне Капітолія ў Вашынгтоне.

Уладзімір Улашчык (1943-2018)

- ✓ Месца нараджэння: в. Валіцкаўшчына (Мінскі раён)
- ✓ Вобласць даследаванняў: фізічная медыцына
- ✓ З 1987 па 1990 гады займаў пасаду міністра аховы здароўя Беларусі.
- ✓ Вывучыў механізмы і заканамернасці дзеяння на арганізм розных фізічных фактараў (пастаянны ток, ультрагук, мікрахвалевая печ, мінеральныя вады, лячэбныя гразі і так далей), распрацаваў агульныя прынцыпы сучаснай фізічнай тэрапіі і прапанаваў новыя фізіятэрапеўтычныя метады і апараты.
- ✓ Распрацаваныя ім і яго супрацоўнікамі спосабы і метады лячэння (а іх больш 20) увайшлі ў метадычныя рэкамендацыі і з поспехам выкарыстоўваюцца ў санаторыях.
- ✓ Быў галоўным рэдактарам часопісаў "ахова здароўя" і "медыцынскія ведаў", а таксама членам рэдкалегій іншых беларускіх і замежных выданняў.
- ✓ Аўтар падручнікаў па медыцыне, 80 вынаходстваў і патэнтаў, 25 фізіятэрапеўтычных апаратаў.